

VALTIOVAAT

VELI-MARTTI
HUHTA

ESSEITÄ
ELOKUVASTA
JA HISTORIASTA

KUSTANTAMO
HELMIVYÖ

Valtiaat

Veli-Matti Huhta

VALTIAAT

Esseitä elokuvasta ja historiasta

Kustantamo Helmivyö
Turku 2025

Veli-Matti Huhta: *Valtiaat*

ISBN 978-952-7469-63-7

Painopaikka: Libri Plureos GmbH, Hampuri, Saksa

Kirjoituksen *Jussipäitä ja Jussilainen* Vaivaisukon morsianta käsittelevä osa on aiemmin ilmestynyt niin & näin -lehden numerossa 1/2020. Tässä se julkaistaan uudistetussa muodossa.

Menneisyyden todellinen kuva vain *välähtää* ohi.

Walter Benjamin (suom. Raija Sironen)

SISÄLLYS

I Jussipaita ja Jussilainen

11 Jussipaita ja Jussilainen (Toivo Särkkä: *Vaivaisukon morsian* & Matti Kassila: *Pastori Jussilainen*)

II Vähäväkiset

35 “En pääse täältä koskaan pois!” (Raoul Walsh: *He ajavat öisin*)

44 Raskaat ja kevyet kengät (Hiroshi Teshigahara: *Ansa*)

51 Päivä sarastaa (A. J. Kardar: *Jago Hua Savera*)

III Valtiaat

63 Minä olen (Ridley Scott: *Exodus. Gods and Kings*)

71 Puraisu (Cecil B. DeMille: *Kleopatra*)

77 Bressonin keskiajasta (Robert Bresson: *Pyöreän pöydän ritari*)

84 Tyrannin muotokuva (Roberto Rossellini: *Francesco, Jumalan nari*)

88 Liikaa (John Ford: *Maria Stuart*)

95 Röyhelöt ja rauta (Roberto Rossellini: *Aurinkokuninkaan valtaannousu*)

102 Hyvästit peruukille (Andrzej Wajda: *Danton*)

108 Valtias hurmurina (T. J. Särkkä: *Tanssi yli hantojen*)

112 Valtias ja runoilija (Roberto Rossellini: *Viva l'Italia!*)

116 Merkittävät teoreetikot (Jean-Luc Godard: *Kiinatar, sen eräs näytös*)

120 Valtias supersankarina (Wolfgang Petersen: *Air Force One*)

I
JUSSIPAITA JA JUSSILAINEN

Warren Williamin näyttelemä Caesar vetää liian pitkää silkkiwiittoa perässään kuin kiskoisi sillä koko maailmaa. Hän kietoo viittansa tiukasti ympärilleen kuin sanoakseen: tämä on minun, maailma. Olen sen voittanut.

Valtiitten esseet katsovat elokuvaa historian vinosta peilistä ja samalla historiaa valkokankaan ihmeellistä taustaa vasten. Silmänurkassa välähtää jotain. Ehkä se on itse aika.

Veli-Matti Huhta on helsinkiläinen esseisti ja kriitikko, joka on aiemmin julkaissut viisi kirjoituskokoelmaa. Elokuvataide on hänen keskeisiä kiinnostuksen kohteitaan.

**KUSTANTAMO
HELMIVYÖ**

Kannet: JT Lindroos

9 789527 469637

ISBN 978-952-7469-63-7